

Standpunten 2001

De Belgische cementindustrie

FEDERATIE VAN DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID

Febelcem

Febelcem asbl
 Voltastraat, 8
 1050 Brussel
 Tel.: 02.645.52.11
 Fax: 02.640.06.70
 febelcem@febelcem.be
 www.febelcem.be

Leden

CBR Cementbedrijven N.V.
 Terhulpesteenweg, 185
 1170 Brussel
 Tel.: 02.678.32.11
 Fax: 02.660.64.33

Holcim (België) N.V.
 Rue des Fabriques, 2
 7034 Obourg
 Tel.: 065.35.81.11
 Fax: 065.35.85.45

Compagnie des Ciments Belges "CCB" N.V.
 Grand-Route, 260
 7530 Gaurain-Ramecroix
 Tel.: 069.25.25.11
 Fax: 069.25.25.90

Raad van bestuur

Voorzitter

M. Oberlé

Bestuurders

J-M. Domange

R. Gheysens

B. Ghins

B. Kueng

M. Miest

Secretaris

J-P. Jacobs

INHOUD

Hoofdstuk 1: Milieu	3
De CO ₂ -emissie en de uitdaging van Kyoto: mogelijkheden en knelpunten voor de Belgische cementindustrie.	
Hoofdstuk 2: Economie	6
De bouwmarkt in 2001	
Hoofdstuk 3: Statistieken	12
Algemene statistieken grijs cement	
Hoofdstuk 4: Sociaal	15
Het sociale landschap in 2001	

Fotoverantwoording

Cover : Fotograaf L. Brandajs / Architecten Accarain - Bouillot

Diatheek FEBE,
 pag. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

Fotograaf A. Nullens,
 pag. 15, 16.

Realisatie:
 SYNOPSIS s.a.

Verantwoordelijk uitgever:
 Jean-Pierre Jacobs

De CO₂-emissie en de uitdaging van Kyoto:

mogelijkheden en knelpunten voor de Belgische cementindustrie

1

Eerbied voor het milieu is een basisgegeven in de cementindustrie. De fundamenteën voor een duurzame ontwikkeling worden systematisch geïntegreerd in alle onderhandelingen en in de organisatie van de industriële processen...

Op 6 juli 2001 ondertekenden het Waals Gewest en de cementsector samen een intentieverklaring voor de beperking van de CO₂-uitstoot en de verbetering van de energie-efficiëntie tegen 2010. Dat was het begin van een samenwerking die begin 2003 moet uitmonden in een sectoraal akkoord.

Vandaag, elf maanden na de ondertekening van deze gezamenlijke verklaring, wordt er druk geëvalueerd om het verbeteringspotentieel van elke onderneming te bepalen.

EEN LANG PROCES VAN VERBETERING

Om te beginnen herhalen we dat de cementindustrie sinds de jaren 70 sterk heeft geïnvesteerd om haar afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. De cijfers zijn veelzeggend. In 1973 (het jaar van de eerste volledige enquête) verbruikte de cementindustrie fossiele brandstoffen naar rato van 5,8 gigajoules per ton geproduceerde klinker. Dat verbruik is ondertussen gedaald tot 3,4 gigajoules per ton. De cementindustrie heeft via technologische aanpassingen en de introductie van vervangingsbrandstoffen (afval) haar verbruik van fossiele brandstoffen dus met niet minder dan 41 % teruggeschoefd !

Na deze indrukwekkende inspanningen spreekt het bijna vanzelf dat verminderingen van dezelfde omvang vandaag niet meer voor de hand liggen, ook al passen de acties voortaan in het ruimere kader van de klimaatverandering, beschreven in het Protocol van Kyoto.

Ter herinnering: België heeft zich verbonden om in het kader van het Raamverdrag inzake Klimaatverandering (Rio, 06/92) en het Protocol van Kyoto (12/97) zijn emissie van broeikasgassen van 1990 tot 2008-2012 met 7,5 % terug te dringen. De cementindustrie wenst dat streefcijfer te halen in nauwe samenwerking met de verantwoordelijke overheden en voor zover alle andere sectoren van de civiele samenleving eveneens de nodige inspanningen doen. De beperking van de broeikasgassenemissie is immers niet alleen een zaak van de industrie, maar ook van de gezinnen, de landbouw of het transport.

CONCRETE MOGELIJKHEDEN VOOR DE CEMENTINDUSTRIE

De cementindustrie zal een grote en betrouwbare speler zijn in de strijd om een beter milieu. De sector heeft er overigens zelf alle belang bij zijn afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen. Er is in dit geval duidelijk sprake van een dubbel dividend : de daling van de energiefactuur van de cementindustrie loopt parallel met de promotie van de milieubelangen van heel het land. Concrete mogelijkheden van de cementindustrie :

- De cementindustrie kan haar energie-efficiëntie optimaliseren door een technologische aanpassing van haar industrieel proces. Er moeten in dat verband evenwel geen mirakels worden verwacht : de winst zal marginaal zijn, omdat deze investeringen reeds lang geleden zijn gedaan...
- De cementindustrie kan secundaire grondstoffen gebruiken (slakken of vlieg-as) die de productie van milieuvriendelijke samengestelde cementen mogelijk maken.
- De cementindustrie kan de CO₂-uitstoot verminderen door de introductie van vervangingsbrandstoffen, waaronder meer bepaald de zogeheten biomassa (dierlijk meel, slib, enz.).

Naast deze drie punten wil de cementindustrie zo snel mogelijk een beroep doen op de flexibele mechanismen die in het Protocol van Kyoto zijn vastgelegd, op voorwaarde evenwel dat zij correct worden getransponeerd en dat zij onze sector niet in de problemen brengen. Dankzij deze mechanismen kunnen landen die worden geconfronteerd met dwingende doelstellingen (zoals de -7,5 % van België), rekenen op een zekere mate van flexibiliteit: zij kunnen namelijk samenwerken met andere landen en vergunningen of kredieten voor de uitstoot van broeikasgassen uitwisselen.

KNELPUNTEN DIE EEN EFFICIËNTE SAMENWERKING BEMOEILIJKEN... DE ACTUELE TOESTAND

Bepaalde verplichtingen zijn van aard om de cementindustrie te hinderen bij de implementatie van de bovengenoemde verbeteringsmaatregelen.

1. De Europese richtlijnen inzake co-incineratie van afval schrijven gebruikslimieten voor. Sommige lidstaten of gewesten zijn nu al vragende partij om deze limieten te verlagen. Mocht Europa daarop ingaan, dan zou dit niet alleen een rem vormen op het optimaal gebruik van vervangingsbrandstoffen in de cementindustrie, maar ook ernstige concurrentievervalsing tussen landen en gewesten in de hand werken.
2. Samengestelde cementen zijn milieuvriendelijker en bevatten industriële bijproducten zoals hoogovenslakken of vlieg-as. Deze cementsoorten worden bedreigd door het dalend aanbod van deze bijproducten.
3. De afvalimport wordt soms afgeremd, meer bepaald door een verkeerde interpretatie van het nabijheidsprincipe door sommige lidstaten of gewesten, evenals door de herziening van het Europees reglement met betrekking tot de overbrenging van afval. Deze welomlijnde problemen zijn van aard om het vrije verkeer van afval voor de Belgische cementindustrie te belemmeren. Denken we maar aan de weigering van de voogdijoverheid om dierenmeel uit Frankrijk en Nederland te importeren voor verwerking

door onze industrie, terwijl er momenteel toch een vernietigingspotentieel van nagenoeg 100.000 ton/jaar beschikbaar is. Waarom dit potentieel ontoegankelijk maken voor de Belgische cementindustrie, terwijl deze in het kader van de vordering toch al genoegzaam heeft bewezen dat haar productieapparaat en de knowhow van haar personeel op economisch en milieuvlak erg efficiënt zijn? In dat verband wensen wij er ten slotte op te wijzen dat wij in het bezit zijn van een officiële vraag van de Franse overheid en dat de veiligheid en de betrouwbaarheid van het vernietigingsproces volledig zijn verzekerd (voor de buurtbewoners, voor het personeel, tijdens het transport, enzovoort).

4. De actuele besprekingen in de ECOFIN-werkgroepen (Raad van Ministers van Financiën) in het kader van een ontwerpverplichting over de invoering van een heffing op energieproducten, verontrusten de cementindustrie. De huidige tendens bestaat erin het vrijstellingsregime ten gunste van bepaalde energie-intensieve industriële procédés te behouden. De mineralogische transformatieprocédés van de cementindustrie zouden niet onder deze regeling vallen. Dat leidt niet alleen tot concurrentievervalsing op het vlak van de beschikbare bouwmaterialen, maar resulteert tevens in een belasting van de middelen die de cementindustrie zou kunnen toewijzen aan de bescherming van het milieu.

DE EISEN VAN DE CEMENTINDUSTRIE

Om te komen tot een ideale samenwerking met de overheid en om het milieupotentieel van de cementindustrie te optimaliseren zonder aan concurrentievervalsing te doen, formuleert de Belgische cementindustrie drie welomlijnde verzoeken:

1. De cementindustrie vraagt een nauwere samenwerking met de voogdijoverheid op het vlak van het afvalbeleid:
 - In het kader van de afvaloverbrenging en in het bijzonder van de transfer van dierlijk meel vraagt de cementindustrie dat de betreffende overheden het geheel van importbeperkingen zouden willen opheffen die het rendement van haar industrie in gevaar brengen.
 - Wat de co-incineratie van afval betreft, vraagt de cementindustrie de bevoegde overheden om de gebruikslimieten die momenteel in de Europese richtlijnen zijn vastgelegd, niet te verlagen.
2. Op het vlak van de emissieverhandeling (Emission Trading) vraagt de Belgische cementindustrie dat er een objectief en op Europees niveau geharmoniseerd systeem voor de toekenning van emissiequota zou worden ontworpen. Dat systeem moet rekening houden met de inspanningen uit het verleden en met de actuele rol van de cementindustrie in het domein van het afvalbeheer.
3. De Belgische cementindustrie verzet zich ten slotte tegen elke sectorale discriminatie met betrekking tot een heffing op energieproducten. Zij vraagt de Belgische overheid bijgevolg om het principe te verdedigen dat de cementindustrie van dezelfde vrijstelling moet kunnen genieten dan andere energie-intensieve industriële procédés... Het gaat hier om een dringende interventie, die moet worden gepland in het kader van de huidige ECOFIN-besprekingen (Raad van de Ministers van Financiën van de Europese Gemeenschap) over een ontwerpverplichting inzake een heffing op energieproducten.

De bouwsector in 2001

2

Na het uitzonderlijke jaar 2000 – uitzonderlijk voor de bouwsector in het algemeen en voor de cementsector in het bijzonder – moest de economische conjunctuur in 2001 even naar adem happen. Ook de bouwsector ontsnapte niet aan de nieuwe realiteit.

DE BELGISCHE ECONOMISCHE CONTEXT IN 2001

Het Planbureau bevestigt de aangekondigde trends in zijn conjunctuuranalyse van maart 2002 (Economische begroting 2002 – Begrotingscontrole van 15-03-2002). Na een uitzonderlijk jaar 2000 werd de Belgische economie zwaar getroffen door de wereldwijde slappe van de conjunctuur. Net zoals in de andere landen van Europa startte die verslechtering met een terugval van de export die al snel werd gevolgd door een logische voorraadvermindering en een investeringsstop bij de ondernemingen.

Terwijl de groei van het BBP tijdens het eerste kwartaal van 2001 nog 3 % hoger was dan tijdens dezelfde periode van 2000, bleef die groei voor het hele jaar 2001 hangen op 1 % in vergelijking met 4% in het jaar 2000. Volgens het INR is dit groeicijfer van 1 % het laagste dat werd opgetekend sinds 1993.

De woningbouw

De sector van de nieuwbouwwoningen kende al vanaf de eerste maanden van 2000 een verslappende activiteit, en die trend bleef gehandhaafd. Twee factoren kunnen deze tendens verklaren :

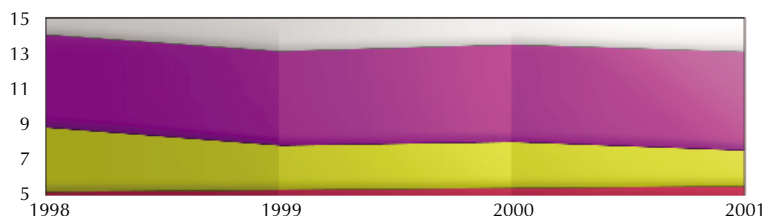
1. de aanhoudende speculatie rond de prijzen van de bouwgronden in Vlaanderen, veroorzaakt door het "Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen" dat een meer aangepast beheer beoogt van de beschikbare bouwgronden.
2. de stijging van de rentetarieven voor hypothecaire leningen tijdens de eerste maanden van 2001.

De renovatie profileerde zich het hele jaar 2001 steeds nadrukkelijker ten opzichte van de nieuwbouw, vooral dankzij het BTW-tarief dat voor de periode van januari 2000 tot 31 december 2002 tot 6 % werd verlaagd voor woningen die al vijf jaar als privé-eigendom worden bewoond.

In dit verband moeten we erop wijzen dat het relatieve aandeel van renovatie in de woningbouw al vijf jaar na elkaar blijft toenemen.

Evolutie 1998-2001 van de investeringen in de woningbouw in België (in biljoen euro - constante prijzen 2000)

■ Totaal woningbouw
■ Nieuwe woningen
■ Renovatie

Bron : Euroconstruct - december 2001

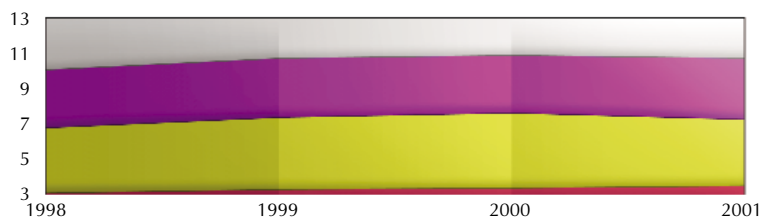
Niet-residentiële bouw

Hoewel het niveau hoog blijft, is de bouwactiviteit voor nutsvoorzieningen de voorbije twaalf maanden met ongeveer 1 % gekrompen. Volgens de "Confederatie van de Bouw" is die afname de weerslag van de zeer intense activiteit tijdens de jaren 1999 en 2000, toen grote projecten werden gerealiseerd na versnelde dossierafhandeling. Op die manier werden de traditionele volumes van de laatste jaren fors opgedreven.

Deze vermindering is ook te wijten aan het afnemende volume van de bouw van complexen voor de dienstensector. De bouw voor industrie en kantoren daarentegen – goed voor zowat de helft van de nutsinvesteringen – steeg met respectievelijk 1 en 2 %.

De renovatiesector van zijn kant noteerde opnieuw een stijging met 2 % en zette zijn opmars voort. Renovatie is momenteel goed voor meer dan 30 % van de niet-residentiële bouw.

Evolutie 1998-2001 van de investeringen in de niet-residentiële bouw in België (in biljoen euro - constante prijzen 2000)

■ Totaal niet-residentiële bouw
■ Nieuwe niet-residentiële bouw
■ Renovatie

Bron : Euroconstruct - december 2001

De burgerlijke bouwkunde

Deze sector kende zijn traditionele flauwte van het jaar dat volgt op de verkiezingen. De burgerlijke bouwwerken zijn inderdaad voor een groot gedeelte afhankelijk van bestellingen van lokale overheden. Deze terugval wordt becijferd op ongeveer 10 %. De activiteit wat betreft afwateringswerken wordt het minst getroffen omdat de programma's voor waterzuivering over een langere periode gespreid zijn en omdat in dit domein ook Europese verplichtingen meespelen. Wat de grote bouwwerken betreft, signaleren we vooral de werkzaamheden voor de HST en de reeds vermelde waterzuiveringsprojecten.

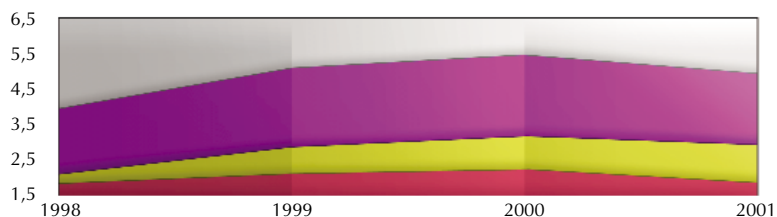
Tot slot moeten we hier de tijdelijke stopzetting signaleren van de havenwerken voor het Deurganckdok. Deze zouden niet opnieuw starten vóór 2002.

Totaal burgerlijke bouwkunde
Nieuwe burgerlijke bouwkunde
Renovatie

Bron : Euroconstruct - december 2001

Evolutie 1998-2001 van de investeringen in de burgerlijke bouwkunde in België (in biljoen euro - constante prijzen 2000)

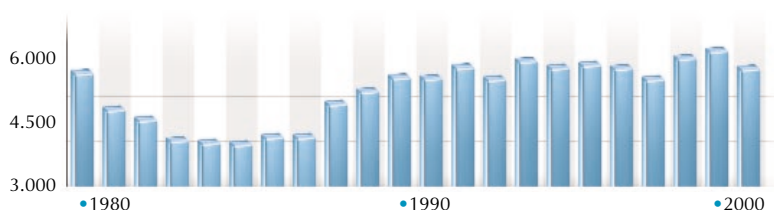

HET CEMENTVERBRUIK IN BELGIË

(Leveringen van Belgische cementbedrijven op de nationale markt + invoer)

Eind 2001 bedroeg het verbruik van grijs cement 5.725.000 ton. Dat is 6,5 % minder – of in absolute cijfers 400.000 ton minder – dan het historische record van 2000. Het verbruik van 2001 blijft echter 0,4 % hoger dan het gemiddelde van de jaren '90.

Het cementverbruik in België (x 1.000 t.)

De invoer

Het volume van de invoer is in de loop van 2001 een beetje gedaald. Er werd 729.000 ton grijs cement ingevoerd, of 9 % minder dan in 2000.

Het relatieve aandeel van ingevoerd cement in het totale verbruik bedraagt nu 12,7 % tegenover 13,1 % in 2000. Opmerkelijk is dat de invoer van buiten de Europese Unie bijna 60 % bedraagt van de totale invoer.

Het cementverbruik per inwoner

In 2001 bedroeg het cementverbruik per inwoner in België 556 kg in vergelijking met 597 kg het vorige jaar. Deze daling met 7 % is minder uitgesproken dan de daling met 10 % die Duitsland in 2001 noteert voor zijn cementverbruik per inwoner.

Frankrijk en Nederland daarentegen noteren een verwaarloosbare toename (minder dan 1 %) terwijl het Groothertogdom Luxemburg een lichte vooruitgang met ongeveer 2 % registreert.

Op het niveau van de Europese Unie loopt het verbruik per inwoner met ongeveer 1 % terug, namelijk van 508 kg/inwoner in 2000 naar 503 kg in 2001. Uit deze cijfers blijkt dat België, ondanks de daling met 7 %, in het koppeloton blijft voor wat cementverbruik per inwoner aangaat.

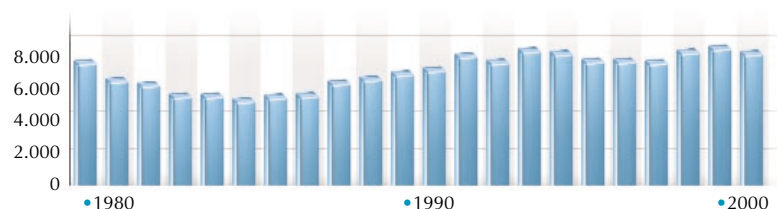
DE LEVERINGEN VAN DE CEMENTINDUSTRIE

(leveringen van de Belgische cementbedrijven op de binnenlandse en buitenlandse markt)

De Belgische cementbedrijven hebben het afgelopen jaar ongeveer 7.241.000 ton grijs cement geleverd. Dat is 270.000 ton of 4 % minder dan in 2000. Deze situatie is weliswaar zorgwekkend maar hoeft nog niet alarmerend genoemd te worden. Het niveau is immers nog altijd 3 % beter dan het gemiddelde van de laatste tien jaar.

Geografisch gezien zijn de binnenlandse leveringen (4.996.000 ton) goed voor 69 % van het totaal. De "intracommunautaire" bestemmingen wegen voor 30 %, de overige uitvoer voor 1 % van het totaal.

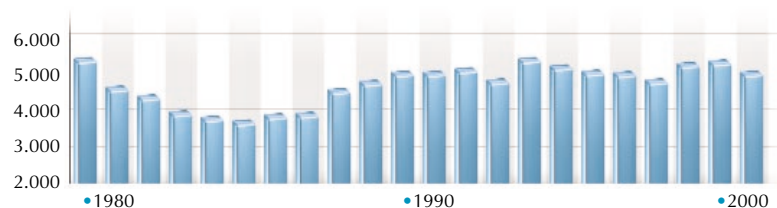
Totale leveringen grijs cement (x 1.000 t.)

De binnenlandse leveringen

In 2001 leverden de Belgische cementbedrijven 4.996.000 ton cement op de binnenlandse markt. Deze gevoelige daling met 6,1 % is vooral toe te schrijven aan de slabakkende economie maar ook aan de klimatologische omstandigheden die bijzonder hinderlijk waren voor de bouw. In België viel in 2001 meer neerslag dan ooit sinds de start van de neerslagmetingen in 1833.

Binnenlandse leveringen grijs cement (x 1.000 t.)

Stabilisering is kenmerkend voor de spreiding van de binnenlandse leveringen per cementtype. Metallurgisch cement (CEM III) behoudt het aandeel van 51 % dat het in 2000 haalde, terwijl het aandeel van CEM I, CEM II en CEM V minder dan een procent varieert.

In vergelijking met de binnenlandse leveringen van 2000 tonen CEM II/CEM V echter een afname met 8,5 %, terwijl deze bij CEM III en CEM I respectievelijk slechts 6,5 en 4 % bedraagt.

Als we de cementleveringen bekijken volgens verpakkingstype, merken we een afname met 8 % voor cement in zakken en met 6 % voor cement in bulk. Omgezet in marktaandeel heeft verpakt cement minder dan een half procent verloren tegenover het niveau van vorig jaar.

Leveringen per gebruikerstype

De leveringen aan de betoncentrales zijn in 2001 goed voor meer dan de helft van alle cementleveringen van de federatieleden op de binnenlandse markt. Dit aandeel steeg zelfs van 55 % in 2000 naar 56 % in 2001. In absolute waarde ging dit volume met 5 % achteruit.

Voor de geprefabriceerde producten op basis van cement registreren we in vergelijking met het jaar 2000 een daling met 13 % van het verbruikte volume Belgisch cement en een daling met 2 % van hun relatieve aandeel.

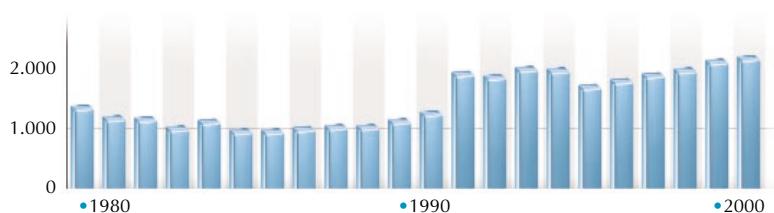
Verder merken we een toename met 6 % van de leveringen aan aannemers en een afname met 8 % voor de groothandel. Opvallend is dat deze laatste sector nu al zes jaar na elkaar terrein moet inleveren.

Leveringen voor de uitvoer

De uitvoer van grijs cement bleef zijn opmars ook in 2001 voortzetten, en bereikte een nieuw historisch record van om en bij de 2.240.000 ton. De uitvoer steeg met 2,3 % in vergelijking met het volume van 2000.

De uitvoer van grijs cement is in 2001 goed voor 31 % van de totale leveringen, tegenover 29 % tijdens het vorige jaar. De lidstaten van de Europese Unie nemen meer dan 95 % van de Belgische uitvoer af.

Uitvoer van grijs cement (x 1.000 t.)

VOORUITZICHTEN VOOR DE BOUWSECTOR EN DE BELGISCHE ECONOMISCHE CONTEXT IN 2002

Volgens het Planbureau (Economische begroting 2002 – Begrotingscontrole van 15-03-2002) zal het BBP in 2002 ongeveer even veel stijgen als in 2001, namelijk met 0,9 %. De investeringen van de bedrijven worden vanaf het tweede semester de gematigde acceleratoren voor het opnieuw aantrekken van de economische groei.

De uitvoer komt geleidelijk opnieuw op gang door de heropleving van de wereldhandel. Dit zal uitmonden in een lichte stijging van het jaargemiddelde. De consumptie-uitgaven zullen gunstig blijven evolueren, maar dan minder uitgesproken dan vroeger door de stijgende werkloosheid en de weer toenemende spaarreflex.

De woningbouw

Onder druk van de stijgende werkloosheid – die zelf het gevolg is van de slechte economische situatie van 2001 – en de recente stijgingen van de rentevoeten

voor hypothecaire leningen zal de vraag naar nieuwe woningen de komende maanden vermoedelijk blijven slabakken. Maar dankzij het initiatief van het Vlaams Gewest om de zones voor woningbouw uit te breiden zou het aantal bouwvergunningen geleidelijk weer moeten toenemen.

Dit initiatief zal nieuwbouw dan ook weer aantrekkelijker maken ten nadele van de aankoop van bestaande woningen. Rekening houdend met de vertraging tussen vraag en uitvoering zullen de eerste positieve resultaten hiervan helaas niet vóór eind 2002 voelbaar zijn.

De vernieuwbouw zal het goed blijven doen, en dan vooral renovaties waarvoor geen bouwvergunning nodig is.

De niet-residentiële bouw

Volgens het IRES zet de heersende onzekerheid over de economische heropleving de bedrijfsdirecties op korte termijn niet bepaald aan tot investeringen. Dat geldt des te meer omdat de productiecapaciteit momenteel volstaat om te voldoen aan een stijgende vraag.

De investeringen van de bedrijven zullen in 2002 in het algemeen slechts bijzonder traag toenemen, en dit door de afnemende rentabiliteit die deze bedrijven de laatste jaren vaststellen.

Vertaald in termen van gestarte volumes (in m³), nieuw en renovatie, zien we een relatieve status-quo tegenover de gestarte volumes van 2001.

Burgerlijke bouwkunde

De weerslag van de verkiezingen van 2000 op de bestelling van openbare werken is alweer weggeëbd. We mogen nu verwachten dat de werkzaamheden in de burgerlijke bouwkunde weer gaan aanknopen met de normale bedrijvigheid. Er mag worden gerekend op een toename met ongeveer 2 % in vergelijking met 2001.

De sector blijft vooral drijven op de werkzaamheden voor de HST, de hervatting van de werken voor het Deurganckdok en de programma's voor waterzuivering. Die projecten zijn helaas te veel gespreid in de tijd om een echte groei van de activiteit in deze sector in het vooruitzicht te stellen.

De investeringen in de cementindustrie

De Belgische cementsector heeft in 2001 ongeveer 111,5 miljoen EUR geïnvesteerd, waarvan 15 % bestemd voor de bescherming van het leefmilieu.

Dat is het hoogste bedrag dat in de hele geschiedenis van de Belgische cementindustrie ooit werd geïnvesteerd. Deze investeringen zijn hoofdzakelijk bestemd voor de bouw van een nieuwe maalderij, de verhoging van de overcapaciteit, de aanleg van een tunnel voor de aanvoer van grondstoffen en de vervanging van installaties.

De laatste twintig jaar werd jaarlijks gemiddeld meer dan 50 miljoen EUR geïnvesteerd. Dit is het beste bewijs van de vaste wil van de Belgische cementbedrijven om hun positie van performante industrie in Europa te verstevigen.

Algemene statistieken

GRIJS CEMENT

3

TOTALE LEVERINGEN

Jaren	Portlandcement		Hoogovencement		Totaal cement
	(x 1.000t)	(%)	(x 1.000t)	(%)	(x 1.000t)
1980	4.353	64,0	2.444	36,0	6.797
1985	2.559	53,9	2.185	46,1	4.744
1990	3.559	57,4	2.645	42,6	6.204
1995	4.117	56,8	3.127	43,2	7.244
1996	3.961	57,9	2.884	42,1	6.845
1997	3.971	57,8	2.903	42,2	6.874
1998	3.933	57,8	2.870	42,2	6.803
1999	4.103	56,4	3.174	43,6	7.277
2000	4.187	55,8	3.323	44,2	7.510
2001	4.069	56,2	3.172	43,8	7.241

Bron : FEBELCEM

TEWERKSTELLING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
1990	615	1.339	1.961.378
1995	680	1.139	1.768.312
1996	713	1.139	1.714.133
1997	765	1.161	1.667.694
1998	759	1.125	1.653.196
1999*	759	1.119	2.737.911
2000	777	1.086	2.676.617
2001	744	1.015	2.495.094

Bron : 1990 - 2001 NIS, Maandelijkse productiestatistiek / PRODCOM

* Sinds 1999 : aantalwerkuren arbeiders + bedienden

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen	Totaal investerings
	(x 1.000 €)	(x 1.000 €)	(x 1.000 €)
1980	14.918	6.037	20.955
1985	38.547	4.421	42.968
1990	43.131	4.739	47.870
1995	40.932	6.689	47.621
1996	38.658	6.659	45.317
1997	34.070	16.493	50.563
1998	32.233	4.158	36.391
1999	33.389	6.122	39.511
2000	56.812	8.346	65.158
2001	96.397	15.162	111.559

Bronnen : 1980 - 1990 : N.I.S. : Jaarlijkse statistiek van de investeringen / 1995 - 2001 : FEBELCEM

UITVOERLEVERINGEN

Jaren	1980	1985	1990	1995	2000	2001
Bestemming	(%)					
Nederland	70,8	76,8	74,6	47,6	42,4	
Frankrijk	0,4	0,7	2,0	40,8	46,9	
Duitsland	10,6	11,3	8,3	5,9	4,4	
G.H. Luxemburg	0,0	0,0	1,0	0,6	1,0	
Verenigd Koninkrijk	0,2	1,4	9,5	1,7	0,8	
Andere E.U.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	
TOTAAL E.U.	82,0	90,2	95,4	96,6	95,8	95,8
BUITEN E.U.	18,0	9,8	4,6	3,4	4,2	4,2
Europa extra E.U.	6,4	0,0	0,0	0,0	1,4	1,4
Africa	10,4	5,5	3,1	2,1	1,8	1,6
America	0,0	0,0	0,7	0,5	0,4	0,1
Azië	0,0	2,6	0,8	0,0	0,1	0,2
Oceanië	1,2	1,7	0,0	0,8	0,5	0,9
TOTAAL (1.000 T)	1.423	1.029	1.203	2.039	2.189	2.245

Bron : FEBELCEM

CEMENTVERBRUIK IN E.U. LANDEN

Jaren	1980	1985	1990	1995	2000	2001
Land	(x 1.000t)					
Duitsland	43.740	32.495	34.552	38.486	35.683	32.115
Oostenrijk	5.401	4.561	4.898	4.987	4.495	4.500
België	5.622	4.036	5.556	5.762	6.125	5.725
Denemarken	1.601	1.435	1.333	1.185	1.562	1.450
Spanje	19.751	16.551	28.572	25.460	38.439	40.400
Finland	1.739	1.580	1.877	1.089	1.704	1.630
Frankrijk	28.088	21.024	25.157	19.822	20.633	20.665
G.H. Luxemburg	298	271	430	511	534	545
Griekenland	6.731	5.925	7.568	6.851	9.073	9.000
Ierland	1.816	1.300	1.589	1.860	3.155	3.139
Italië	41.215	37.263	43.243	34.639	38.338	39.300
Nederland	6.076	4.932	5.539	5.300	6.250	6.300
Portugal	6.011	5.293	7.124	7.886	10.482	10.346
Verenigd Koninkrijk	14.287	13.720	16.200	12.740	13.360	13.560
Zweden	2.317	1.682	2.380	1.505	1.534	1.580
TOTAAL E.U.	184.693	152.068	186.018	168.083	191.367	190.255

Bron : Cembureau

AFZET IN BELGIË

Naar wijze van vervoer en leveringsvorm

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Transportwijze (%)			Leveringsvorm (%)	
		Water	Spoor	Vrachtwagen	Verpakt	Bulk
1980	5.374	6	1	93	27	73
1985	3.715	5	1	94	26	74
1990	5.000	4	1	95	24	76
1995	5.205	3	0	97	21	79
1996	5.064	2	0	98	21	79
1997	5.007	2	0	98	20	80
1998	4.821	2	0	98	19	81
1999	5.223	3	0	97	17	83
2000	5.321	3	0	97	16	84
2001	4.996	3	0	97	15	85

Naar soort en sterkteklasse

Jaren	Total (x 1.000 t)	Portlandcement				totaal	Hoogovencement			Totaal			
		Sterkteklassen			32,5		42,5	52,5	Sterkteklassen		32,5	42,5	52,5
		32,5	42,5	52,5					Sterkteklassen				
									Sterkteklassen				
1980	5.374	35	22	12	69	6	25	31	41	47	12		
1985	3.715	32	15	9	56	16	28	44	48	43	9		
1990	5.000	28	19	12	59	13	28	41	41	47	12		
1995	5.205	24	20	11	55	16	29	45	40	49	11		
1996	5.064	24	18	13	55	15	30	45	39	48	13		
1997	5.007	23	18	13	54	16	30	46	39	48	13		
1998	4.821	22	17	13	52	17	31	48	39	48	13		
1999	5.223	20	17	13	50	16	34	50	36	51	13		
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14		
2001	4.996	17	17	14	49	16	35	52	33	53	14		

Afzet in de cementverwerkende industrie

Jaren	Vezelcement		Betonproducten		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)
1980	302	5,6	1.052	19,6	1.895	35,3	505	9,4	1.620	30,1
1985	193	5,2	649	17,5	1.315	35,4	532	14,3	1.025	27,6
1990	218	4,4	1.111	22,2	2.098	42,0	364	7,3	1.209	24,2
1995	126	2,4	1.258	24,2	2.366	45,5	240	4,6	1.145	22,0
1996	122	2,4	1.279	25,3	2.247	44,4	302	6,0	1.114	22,0
1997	123	2,5	1.258	25,1	2.232	44,6	340	6,8	1.054	21,1
1998	102	2,1	1.229	25,5	2.176	45,1	335	6,9	979	20,3
1999	67	1,3	1.305	25,0	2.566	49,1	313	6,0	972	18,6
2000	77	1,5	1.343	25,2	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2001	120	2,4	1.162	23,3	2.577	51,6	341	6,8	796	15,0

Bron : FEBELCEM

Het sociale landschap in 2001

4

De vernieuwing van de collectieve arbeidsovereenkomsten voor 2001-2002, de sensibilisering van het voltallige personeel voor gezondheid, veiligheid en leefmilieu, de continue opleiding van het personeel: dát waren de grote sociale krachtlijnen van de cementsector in 2001.

COLLECTIEVE ONDERHANDELINGEN BEGIN 2001

In december 2000 tekenden de sociale partners een centraal akkoord dat de basis moest vormen voor evenwichtige sectorale akkoorden die de loonmatiging zouden respecteren zoals voorgeschreven in de wet op de bescherming van de concurrentiekracht. De economische conjunctuur van 2001 bleek minder goed te zijn dan die van 2000 en heeft de taak van de sectorale onderhandelaars zeker niet gemakkelijker gemaakt. Die economische vertraging heeft ook de overheid aangezet tot meer voorzichtigheid inzake nieuwe verlagingen van de sociale lasten. De beloofde verminderingen voor de werkgevers werden niet toegekend.

De operatie “Maribel-bis/ter” kwam opnieuw ter sprake door de opmerkingen van de Europese Commissie inzake de dubbele fiscale aftrekbaarheid.

In mei 2001 werden de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomsten getekend met de bedragen in euro. Die overgang naar de euro verliep zonder moeilijkheden.

Wat het brugpensioen aangaat, werden de bestaande overeenkomsten verlengd tot 31 december 2002. Conform de bestaande akkoorden werd de inspanning voor werknemers die tot risicogroepen behoren gehandhaafd op 0,1 % van de aan de RSZ opgegeven loonmassa.

De inspanning voor opleidingen werd opgetrokken tot 1,6 % van de aan de RSZ aangegeven brutolonen. De opleidingsplannen werden opgesteld binnen de onderneming. De ondernemingsraad staat in voor de follow-up.

Wat tijdskrediet betreft, is een toepassing van het recht op tijdskrediet voorzien conform CAO nr. 77 die werd afgesloten binnen de Nationale Arbeidsraad. De uitoefening van dat recht moet echter rekening houden met verplichtingen op het niveau van de werkorganisatie.

Wat de onderlinge afstemming van arbeiders- en bediendestatuten betreft, werd een verbetering van de opzegtermijn voorzien.

De koopkracht en de berekening van de ploegen- en de eindejaarspremie werden verbeterd in het kader van de loonnorm.

OP INTERPROFESSIONEEL NIVEAU

De sector volgde de ontwikkelingen op het interprofessionele niveau van belangrijke dossiers zoals pesterijen op het werk, outplacement, het oplossen van sociale conflicten, de onderlinge afstemming van de arbeiders- en bediendestatuten, de lancering van overheidsprojecten voor de tweede pensioenpijler, de informatica en het privé-leven.

DE OPLEIDING

De cementbedrijven staan open voor de toekomst en voor de wereld. Zij voeren een dynamisch beleid inzake human resources.

In het dagelijkse werk bevorderen de organisatiestructuren zowel soepelheid als nauwkeurigheid en besluitvaardigheid. Dit vereist een steeds bekwaamer personeel en de verdere ontwikkeling van deskundigheid door opleiding. Alle personeelscategorieën volgen vervolmakingsprogramma's waarin niet alleen disciplines aan bod komen die typisch zijn voor de cementindustrie, maar ook opleidingen in beheer, informatica, communicatie en kwaliteit van producten en diensten, milieueffecten van de fabrieken of veiligheid.

BELEID VAN PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

De ondernemingen in de cementsector besteden bijzondere aandacht aan de gezondheid en de bescherming van hun werknemers. Het gebruik van moderne apparatuur en de opwaardering van alternatieve brandstoffen en grondstoffen eisen nog meer waakzaamheid inzake preventie. Alle werknemers die hieraan worden blootgesteld, krijgen de nodige informatie en een veiligheidsopleiding die gericht is op het correcte gebruik van de aangeboden preventie- en beschermingsmaatregelen.

De ondernemingen uit deze sector hebben zich ertoe verbonden om op geregelde tijdstippen de doeltreffendheid van de ingevoerde collectieve en individuele preventie- en beschermingsmaatregelen te evalueren.